

YAZAR ADI-SOYADI: Bora Aktan

BAŞLIK: Ticarî Bankalarda Risk Yönetimi ve Monte Carlo VaR Simülasyon Yöntemiyle Portföy Riskinin Hesaplanması

ÖZET

Finansal risk belli başlı risk faktörlerinde önceden tahmin edilemeyen değişimlerden kaynaklanan kayıp olasılığıdır. Bu çalışmada, Basel Sermaye Uzlaşısı kapsamında, finansal risk çeşitlerinden biri olan ve piyasa fiyat, ya da oranlarındaki beklenmedik değişimlerden kaynaklanan kayıp olarak tanımlanan piyasa riski ölçümü ile ilgilenilmiştir. Finansal kurumlar için sermaye gereksinimine, son yıllarda meydana gelen çok büyük malî skandallar yanında hükümetlerin, rekabet ortamında, piyasa mekanizmasını ve oyuncuları kendi haline bırakmasından kaynaklanan çeşitli piyasa başarısızlıklarının neden olduğu görülmüştür.

Finans endüstrisinin en önemli oyuncuları olarak ticarî bankalar, hesaplarında oldukça yüklü miktarda pazarlanabilir finansal varlık bulundurmaları sebebiyle büyük kayıplara meğillidirler. Bu bakımdan, bankacılıkta sermaye, büyük kayıpları karşılayarak ödeme aczine düşmemek için bir tampon görevi görür. Risk, getiri ve sermaye dengesinin ortasında ise, 2005 yılında son şeklini alan ve 2009 yılından itibaren ülkemizde de yürürlüğe girecek olana Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı yer almaktadır. Buna göre, bankaların piyasa riskine dayalı sermaye gereksinimlerini hesaplamada kendi içsel VaR modellerini kullanabilmelerine olanak sağlanmıştır. Bu çalışmada, ticarî bir bankanın 2001-2003 tarihleri arasındaki döviz pozisyonunun Monte Carlo Simülasyon Yöntemi kullanılarak 2000 rassal senaryo üretmek suretiyle, riske maruz değeri hesaplanmıştır. Ardından, elde edilen sonuçlar hesaplanan diğer içsel yöntem sonuçlarıyla karşılaştırılmış ve model performansı geriye dönük olarak test edilmiştir. Elde edilen bulguların, varolan ilgili yazınla tutarlı olduğu gözlemlenmiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Ticari Bankacılık, Piyasa Riski, Basel Sermaye Uzlaşısı, Riske Maruz Değer, Monte Carlo Simülasyon Yöntemi